

Prediking Oude Lutherse Kerk, 1 maart 2015 / Reminiscere

Ds Andreas Wöhle Ex 24, 12-18 / Mk 9, 2-9

"Niet als een storm als een vloed...- hier in ons midden is hij..."

Gemeente, het is een oeroude gewoonte, dat wij mensen spontaan omhoog kijken, als we voorzichtig en tastend spreken over die dimensies van leven die boven onze pet gaan.

"Daar boven..." - zal wel duidelijk zijn, wat zich hier beneden, in ons dagelijks leven, onttrekt aan de mogelijkheden van ons verstand, om te duiden wat ons in dit leven overkomt, - aan geluk of rampspoed... En menigeen heeft eenzelfde neiging – de neiging naar "omhoog" te wijzen -, als het gaat over degene die aan de top staan van regering of bedrijfsleven, en die op de ene of andere wijze ons bestaan bepalen...

"Die daar boven..."

Ook in het Bijbels verhaal zijn het vaak de toppen van bergen, waar wezenlijke openbaringen plaats vinden, - waar iets van de sluier wordt gelicht, en waar zicht is op Gods wil en gebod, Gods intentie tot leven en vrijheid of bevrijding voor zijn mensen.

Zo is dat bij Mozes, - die de berg opgaat, samen met Jozua, zijn latere opvolger als geloofsgids voor het volk Israel, om daar te horen van Gods regels ten leven. Zo is het bij Elia, die in weer een ander verhaal eveneens op de berg ervaart, hoe Gods diepste of hoogste wezen en majesteit juist tastbaar worden in de verborgenheid, in het zachte suizen van een bries... En zo is het bij de discipelen van Jezus, die samen met hem een berg opgaan, en daar iets beginnen te begrijpen van waar het God in Jezus om gaat...

Wellicht dat in dat terugkerende motief van "de openbaring op de berg", en van "de heilige vergezichten op de hoogten"... - Wellicht dat daarin iets schuilt van de ervaring die menigeen van ons ook zelf kent, - van vakanties of andere momenten in ons leven...

De ervaring namelijk, dat de afstand tot het dagelijkse, die je na een lange tocht omhoog op een bergtop kunt voelen, de zeldzame ijheid van de waarneming die in de stilte daar boven kan ontstaan, - dat dat kan maken, dat zaken en verbanden opeens helder worden, die in het dagelijkse bestaan onder de chaos van de dingen onverstaaanbaar blijven.

De beide bergverhalen, die vanochtend in onze dienst hebben geklonken, hebben in ieder geval zeer nauwe verbanden met elkaar. Ja, je zou misschien kunnen zeggen, dat Markus zijn verhaal over Jezus en zijn discipelen bewust als een soort spiegelverhaal heeft gecomponeerd, parallel aan de oude en graag vertelde "bergverhalen" over Mozes en Elia in het Eerste Testament, die iedereen toen kent. De eerste hoorders van het Jezusverhaal zitten dan ook al op het puntje van hun stoel, wanneer Markus verhaalt van Jezus, die met zijn vrienden samen een "hoge berg" opgaat, waar ze "helemaal alleen" zijn...

Het kan niet anders, of straks zal het moeten gaan over God... over hoe God zichtbaar wordt in en door het verhaal van Jezus! En "Ja hoor" - daar gebeurt het: Net als Mozes' gelaat na de ontmoeting met God op de berg glanst en straalt, en daarin voor het volk zichtbaar iets weerkaatst van Gods glans en glorie, zo glanst ook Jezus wit en stralend, zo wit "als geen wolwasser op aarde het voor elkaar kan krijgen".

En dan zijn ze er plotseling: de beide andere "Godvertolkers", Mozes en Elia, in gesprek, in relatie met Jezus! Petrus, degene die als figuur in de evangeliën altijd al model staat voor de kerk en de gelovigen, die doorgaans net iets te snel of te vanzelfsprekend of te eendimensioneel de zaken van het geloof willen vastpakken en definiëren, ... Petrus komt ter plekke met een praktisch voorstel, om dit "onderonsje" van Jezus en Mozes en Elia in een handige geloofsvorm - of een cultus – te persen: Drie tenten, - dan is het mooi geregeld!

Drie vormen van Godgeloof netjes bij elkaar, maar ook netjes van elkaar gescheiden: - Mozes de overbrenger van de wet, - Elia de aankondiger van het messiaanse tijdperk, - en dan Jezus die het messiaanse perspectief gestalte moet geven... Allemaal mooi, in hogere sferen, daar boven op de berg, - veilig heilig opgeborgen: ieder in zijn eigen tent of tempeltje...

Een typisch Petrus-voorstel, geboren uit onbegrip en schrik over wat zijn verstand te boven gaat. En ook daarin is Petrus weer spiegelbeeld van gelovigen van alle tijden... : geneigd om dat, wat ons denken en leven op z'n kop dreigt te zetten, mooi in te pakken in verstandige (of simpelweg autoritaire) theologieën en concepten van het heilige, die netjes passen in de categorieën van ons verstand en ons leven, of die deze in ieder geval niet ter discussie stellen.

Petrus wil drie tentjes bouwen, drie tempeltjes...

Toen Mozes in zijn tijd en zijn verhaal van de berg afdaalde trof hij daar een gelovig knutselwerkje aan - van het volk, waar het heilige veilig in kon worden opgeborgen en aanbeden: Het gouden kalf...! Hier zo als daar,

bij Mozes en bij Jezus, klinkt er vervolgens een stem - een stem uit de wolk! Een wolk die - hier zo als daar - bewust verdonkert, wat herkend wil zijn! Blijkbaar hebben bij God "helderheid" en "openbaar worden", "openbaring" - op geheimzinnige wijze ook altijd te maken met "verborgenheid", - een verborgenheid die aan het opdringerig kijkende oog onttrekt, - wat anders ... - wat door een andere vorm van zien en verstaan, herkend en verstaan wil worden.

"Dit is mijn geliefde", - "mijn zoon..." klinkt het daar.

En wie de verhalen van Israel's hoop kent - in hun Hebreeuws idioom -, die hoort hier:

"Dit is mijn geliefde..." - "Hineh: Daowdi" En die hoort daarin tegelijk ook nog iets anders klinken: *"Hineh: Da-ow-di"* - *"Dit is mijn Da-ow-vid..."*

Da-ow-id - David: De legendarische koning David, die in Israel's verhalen de beelddrager werd van het messiaanse tijdperk, daar waar dit in het dagelijks bestaan begint tastbaar te worden.

Drie figuren staan er op dat moment in de spotlights van Markus' verhaal, drie centrale figuren in het verhaal van de God van Israel, toen de stem klinkt:

"Dit is Hij: Luister naar hem!"

*"Let wel: De stem zegt niet "Dit is Hij - Jezus -, luister **niet** naar Mozes en Elia...!"*

Nee, - alle drie de figuren verbeelden met hun verhalen en uitleg en leven de stem en wil van God... De zeggingskracht van hun verhalen ligt juist in de rode lijn die hen met elkaar verbindt, die **hen allen** met elkaar verbindt, die daar staan, op de berg!

Markus schetst Jezus als degene die in de lijn van Mozes en Elia (en David) voorleeft wat de God van Israel wil en wenst voor zijn mensen: - bevrijding tot menszijn en menselijkheid, - overwinning op alle doodse vormen van gemist leven,...en die lijn gaat als uitdaging doorin de levenslijnen van allen, die daar op de berg met Jezus staan...---

"Ze keken om zich heen en zagen opeens niemand meer, behalve Jezus, die ... bij hen stond."

Geen stem meer uit de hemel, geen verschijning meer - van Mozes en ook geen Elia, - enkel Hij, **die naast hen staat!** - Op ooghoogte, in hun dagelijks bestaan, mens met de mensen, naaste...! Wie was daar nou net mee bedoeld?? De stem schalt nog na in hun oor... En ze kijken elkaar aan, en ze kijken Jezus aan...

Dat moet degene zijn die Gods verhaal vertolkt? En zij zelf als onderdeel in dat verhaal?? Jezus als "eersteling" van een menselijke weg, waarin God zelf tastbaar wil worden...? Een mens, kwetsbaar, sterfelijk, stervend tenslotte aan een van de vele kruisen die de samenleving gereed houdt voor wie leeft zonder rem op zijn menselijkheid?? Dat moet 'em zijn, in wie God tastbaar wordt...?

Het wordt even stil, daar op de bergweg. De discipelen doen er het zwijgen toe, en zelfs Petrus houdt voor even zijn mond! Zo'n openbaring had geen een van hen verwacht, - en die past ook bij geen één van de patronen van geloof, die **wij** zo mooi gereed houden, voor Gods verhaal met ons...Gods verhaal voort geschreven (en voort te schrijven) in ons eigen, menselijk bestaan...?

Geen indrukwekkende stemmen meer vanuit de hemel, geen goddelijke God, veilig ver weg, té heilig voor het menselijke??

We hebben het er tot op de dag van vandaag nog steeds moeilijk mee, - met dat geloof in een God die van geen afstand weet, en die zich kwetsbaar mengt in ons bestaan, in de gestalte van elk menskind dat sterft - aan de kruisen van deze wereld, - aan de grenzen van het fort Europa in de wateren van de Middellandse zee, - op de slagvelden van politiek en militair geweld waar ook ter wereld- of aan de gevolgen van een door ons toedoen uit balans geraakt klimaat.

We hebben het er moeilijk mee, met die God, die van geen afstand weet, - die duizend doden sterft in deze wereld, - maar die zich, - steeds weer onderweg naar Pasen -, zeven dagen, veertig dagen, ...- niet gewonnen geeft aan onze zelf verschuldigd dodelijke structuren van leven...

Omdat 'ie hoopt **op ons**, God, - **op u en mij: op ons gelovig antwoord** in de wijze, hoe wij samen leven, hier in de gemeenschap rondom het Spui, in deze stad, in deze wereld...

Niet per se altijd "formidable", maar zo menselijk en tastbaar als het gaat...

Omdat 'ie hoopt, de God van Jezus' levensweg, dat wij dat geloofsverhaal weten te lezen en te leven van achteren naar voren: moed puttend vanuit de overwinning op de dood in het Paasverhaal, om te geloven in een leven dat mensen vrij maakt voor een heel, een heilig, een waarlijk menselijk bestaan.

En dat: beginnend midden onder ons, niet ergens in de hemel maar op aarde! God niet als een ideologie ver boven het bestaan, maar God als degene die geschiedt tussen mensen, die met ons brood breekt aan zijn tafel en met ons meeloopt, heel ons leven lang: Vaya con Dios... AMEN